

„Soča“ izhaja vsak petek in velja
za pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto 1.50
Pol leta 0.80
Četrt leta 0.40

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
stanih“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " " 2 " "
6 " " " " 3 " "

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici v go-
spocki ulici blizu „treh kron“ in
na starem trgu. V Trstu v tobakarni-
ci „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo
uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski
tiskarni, na občina pa opravnih „Soče“
na Kolenji v Ciesca-vi hiši št. 10 II.
nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim nepremožnim se naročnina
zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Govor slovenskega državnega poslanca dr. Josipa Tonklija.

v seji državnega zbora dne 4. maja t. l.

Ona dva stavka vladnega programa: „Da bo
vlada z enako skrbjo pospeševala dušne in grotne
interese vseh narodov cesarstva, in da Avstrija ostane,
zvesta svojemu zgodovinskemu poklicu, zaščit pravici
vseh dežel in narodov v njih enojni nerazločljivi zvezi,
stanovitno zavetje pravici in svobodi“ — ta program
je slovenski narod, kakor kateri narod koli, sprejel z
največjo zadovoljnostjo. Ta program se je vcepil Slo-
vencem globoko v srce; saj pač pomenja oproščenje
iz onega položaja, v katerem se je do tedaj slovenski
narod zatiral. Izplača se torej preiskovati, do kamo
je sedanja visoka vlada ta svoj program izvršila in
vresničila gledé na slovenski narod.

Tu pa, gospoda moja, so izvršitve ne samo za-
ostale za najskromnejšimi težnjami, ampak postopalo
se je takó, da je slovenski narod v pogledu
narodne enakopravnosti več izgubil nego pridobil.

Začnem z ljudsko šolo. Ljudska šola ima go-
tovo namen, širiti med ljudstvom omiko. Gospoda,
pritrđite mi gotovo, da ljudstvo omikati je mogoče
samo v ljudskem jeziku, v jeziku, v katerem govori do-
tični narod, dotično ljudstvo. Zelo sem bil pazljiv, ko
se je v tej visoki hiši debatovalo o prikraševanju
šolske dolžnosti, pa nisem zasledil, da bi bil kak go-
vornik naglašal ali trdil, da je moči ljudstvo omikati
v drugem, kakor narodnem jeziku.

Vsem je bila ta resnica sama ob sebi umevna,
in zato ni nikdor besedice izustil o njej. Mislil bi
človek potem, da se bo postopalo tudi proti Sloven-
cem takó, kakor zahteva omenjena resnica.

Ljudske šole so v moji oži domovini, v grofiji
Goriški vsled ljudsko-šolskega zakona osnovane na
narodni podlogi, ko so uvedli med slovanskim delom
prebivalstva v ljudski šoli slovenski jezik, med laškim
delom prebivalstva pa italijanski jezik.

Ali ta naredba se je sčasom spremenila, in si-
cer ravno visoka vlada in deželni šolski
svet sta ukrenila določbe, vsled katerih se je uvedel
ne samo na štirirazrednih šolah, ampak tudi na dvoraz-
rednicah in celo enorazrednicah nemški jezik, in sicer
ne kot prostovoljen, ampak kot obligaten predmet.
Vsi strokovnjaki, ki so imeli opraviti z ljudsko šolo,
mi pritrdijo, da si učitelj na enorazrednici ene ure
ne more utrgati za poduk otrok še v drugem jeziku,
ako pomislimo, da mora pač sposoben biti in ves čas
porabiti, gledé na to, da mu je podučevati otroke od
šest različnih letnih tečajev in v drugih krajih celo
od osem različnih letnih tečajev — ako hoče samo
količkaj doseči namen ljudske šole! Po takem se z
drugim jezikom zapravlja samo čas, ki bi se boljše
porabil za poduk drugih predmetov.

Se čudniše pa je pri nas to, da so uvedli, zlasti
v grofiji Goriški, obligatni poduk v nemškem
jeziku za slovensko prebivalstvo, za itali-
jansko prebivalstvo pa ne! (Slišite! na desni.)
Lahom je poduk prostovoljen, tedaj staršem in otro-
kom na izbiro, ali hočejo nemški poduk ali ne.

Taka naredba tedaj gotovo ne namerava drugega,
kakor ponemčevanje slovenskega ljudstva, in z druge
strani dokazuje, kakó se pri nas meri z različno mero.
V Istriji so razmere pa še žalostniše. Kakor je znano,
je v Istriji, kakor v občé v Primorji, dve tretjini pre-
bivalstva slovanskega, italijanskega pa samo ena tretji-
na, in vendar je uveden v mnogih šolah, katere so
odločene čisto hrvaškemu ali slovenskemu prebival-
stvu, samo italijanski jezik. Poglejmo n. pr. v pa-
zenski okraj. Zadaje ljudsko štetje je pokazalo, da
prebiva v tem okraj 32.000 Hrvatov in samo 6000
Italijanov, in vendar nima ta okraj ne ene šole, v
kateri bi se učilo v hrvaškem jeziku (čujtel! na desni);
pač pa je v vseh šolah podučni jezik italijanski.

Ozrite se na Koroško. Na Koroškem je tretjina
prebivalstva slovenska. Znano je, da se pridiga v
117 župnijah koroških samo slovenski, da je bila te-
daj mogoča in bi morala biti v vsaki župniji vsaj po
ena šola, in vendar se podučuje v vseh šolah po Ko-

roškem samo v nemškem jeziku. (Čujtel! na desni.)
Izročilo je bilo pred dvema letoma 95 verskih učiteljev
koroških na dež. šolski svet in z njegovim po-
sredovanjem na v. ministerstvo prošnja, da bi se o-
troci naučili vsaj branja v slovenskem jeziku, ker se
drugače ne morejo učiti niti iz katekizma, in da ni
mogoče drugače otroke podučevati v veronauku; ali
nič ni pomagalo. (Čujtel! čujtel! na desni.) Razvidi
se iz tega, kake neprilike nastajajo vsled preziranja
in zanemarjanja slovenščine za slovensko prebivalstvo.

Ali tako postopanje ni samo v nasprotji sprijav-
ljenim programom v vladi, ampak celo s členom 19.
drž. temeljnega zakona. Saj je vendar znano, da ta
član med drugim tudi prepoveduje, da bi se prisilje-
vali otroci ene narodnosti učiti jezik druge narodnosti.

Gospoda moja! na Koroškem je slovenski jezik
gotovo deželni jezik in materin jezik za prebivalstvo
slovenskega dela. 19. člen drž. temeljnega zakona
prepoveduje torej, da bi bili primorani učiti se poleg
materinščine tudi v nemščini; učiti bi se morali sa-
mo v slovenskem jeziku. Godi pa se ravno nasprotno;
podučuje se v tujščini, in materinščina se zanemarija
popolnem. Ako ni v tem prelomljen član 19. drž.
temeljnega zakona, potem ne veni, kaj se pravi prestopati
ta član. Enako se godi v Istriji. Drž. temeljni
zakon tudi izključuje, da bi se otroci hrvaške in slo-
venske narodnosti podučevali v italijansčini. To pa se
ne le godi, ampak otroci podučujejo se kar samo v
italijansčini, in lastni jezik je izključen!

Tudi to je prestopak drž. temeljnega zakona in
silno potrebuje popravka. Tudi na Kranjskem in spod-
njem Stajarskem je, ako sem dobro podučen, povsod
v ljudskih šolah uvedena nemščina poleg slovenščine.
Iz razlogov, katere sem prej navedel, bi pač ne bilo
priporočati v ljudski enorazrednici podučevanje v dveh
jezikih, ker ni časa zato, in ker se čas na to stran
samo potratí brez vsakega vspeha.

Stopim korak dalje in želim spregovoriti o točki,
ki je jako pomenljiva ravno za grofijo Goriško. Mi-
slim na šolsko nadzorstvo. Deželni zakon, kateri ob-
sega določbe o šolskem nadzorstvu, dan je samo za
grofijo Goriško. Ta postava pa določuje, da deželni šolski
svetovalec za Goriško ima svoj sedež v Gorici, in takó
je tudi bilo začetkom. To je bilo tudi prav naravno,
ko vsi udje deželnega šolskega sveta prebivajo v Go-
rici. Ali v. vlada, ne menim sedanje, je pozneje skle-
nila po min. razglasu sedež dež. šol. nadzornika kar
takó premestiti v Trst. Vsled tega udje dež. šol. sve-
ta nimajo pri rokah pisem in sklepov, in drug nasle-
dek, da mora biti vsak mesec po ena seja, pokazal
se je v tem, da je bila vlada prisiljena, dovoliti po
eno seja vsak mesec v Gorici, ker ni mogla prisiliti
udov dež. odbora, da bi dohajali k sejam v Trst;
ker pa se je poročevalec preselil v Trst, morala sta
predsednik in zapisovalec poleg dveh dež. šol. nad-
zornikov potovati vsakrat v Gorico. Ali ta neprilika
ni provzročila neznatnih stroškov; vsakrat je stala
taka pot, kedaj je došel tudi predsednik, 150 gl., se
ve majhen znesek za veliki proračun, o katerem se
razgovarjamo; vendar znašajo te poti vsako leto po
1800 gl., kar je tukaj brezvspešno in bi se drugje
boljše porabilo.

Še nekaj mi je omeniti; zakon za šolsko nad-
zorovanje določuje, da izmed 2 strokovnjakov, ki sta
uda dež. š. sveta, naj deluje eden kot dež. š. nad-
zornik. Ta naredba je ukrenjena od dež. zbora go-
riškega, v namen, da bi se stroški zmanjšali s tem,
da bi se za deželico Goriško ne imenoval poseben
dež. šolski nadzornik. Temu se je vlada tudi ognila;
imenovala je 2 dež. š. nadzornika za celo Primorsko,
enega za ljudsko šolo, drugega za srednje šole.
Vsled tega se vdeležujeta pri sejah dež. š. sveta
v Gorici 2 gospoda, namreč omenjena dež. š. nad-
zornika, ako ravno bi ne imela sedeti pri se-
jah, ker nista uda dež. š. sveta; da nimata pra-
vice za glasovanje, ume se samo po sebi. Omenil
je bil že to nepriliko visok gospod poslanec, in sicer
prejšnji g. predsednik grof Coronini v interpelaciji,
ali kljub temu se vlada ni odločila, uvesti prejšnje
stanje in premestiti dež. šol. svetovalec iz Trsta v
Gorico.

In ker je v tem prelomu pravice — dotična dež.
postava se je s tem prelomila — prisiljen sem vla-
di izreči željo in zaresno dati pomisliti, da se dež. š.
svetovalec premesti iz Trsta v Gorico, tedaj tje,
kjer je bilo poprej. Druga neprilika je, da je eden
dež. šol. nadzornikov, oni za srednje šole, zmožen
samo nemškega in italijanskega jezika. Res je sicer,
da v Gorici in sploh na Primorskem nimamo sloven-
skih šol, vendar pa bilo bi na pravem mestu — mi-
slim jaz — da bi dež. š. nadzornik poznal jezik ve-
čine prebivalstva one dežele, v kateri deluje.

(Dalje prih.)

Dr. Tonkli in dr. Teuschl v državnem zboru.

Dr. Tonklijev dolgi govor prinašamo v prvi po-
lovici danes na prvem mestu. Ko približno vsega,
se bo pokazalo, da je naševal in grajal napake vladi
na Primorskem. Dr. Teuschl je poslanec kupčijske
zbornice tržaške; ta zastopnik pa se ne zmoja to-
liko za interese svojih volilcev, kakor mu je že „Tr.
Tagblatt“ očital, kolikor pa za interese svojih prista-
šev, ki sedé na levi drž. zbora. Zbodel pa je govor
poslanca goriških Slovencev prav močno imenovanega
germana. Odgovarjal je dr. Tonkliju in v zagriženosti
udrihal po Slovincih. Njegov govor posnamemo
prih. zlasti zaradi tega, da bodo gg. župani v Sežani,
Bovcu in drugod razvideli, do kake časti je povzdignil
njih politiko trž. poslanec Teuschl! Da bodo spoznali
svoje zasluge za slovensko narodnost! Že danes pa
približno nekoliko odgovora, katerega je tukaj dal dr.
Tonkli dr. Teuschl-u. Že iz tega odlomka vtegnejo čé.
bralci posneti, kakó je govoril dr. Teuschl. Ta odlom-
mek se glasi pa takó-le:

G. poslanec tržaške kupčijske zbornice je rekel,
da so on in pa tržaški kupci z g. namestnikom v
Trstu popolnem zadovoljni. To spada v vrsto okusa,
in g. poslanec vtegne imeti zato svoje razloge*); da
pa mi nismo zadovoljni, dokazuje moj razgovor. G. po-
slanec je rekel, da namestnik si je naložil zadačo, iz
primorskih prebivalcev vstvariti Avstrijanca. Ako je
menil s tem g. poslanec slovansko prebivalstvo na Pri-
morskem, moram protestovati proti temu najslaves-
niše; kajti naše slovansko prebivalstvo ne potrebuje,
da bi še le postajalo slovansko, slovansko prebivalst-
vo cele Primorske je skozi stoletja pravo avstrijsko,
ono je v zvestobi in ljubezni vdano državi in najvišji
dinastiji (dobro! na desni); ono je bilo, je in ostane
na veže; ni ga še le treba pridobivati za avstrijstvo.
Mi se ne moremo misliti drugačni, kakor Avstrijanci.
Ta naloga g. namestnika je tedaj v pogledu na pri-
morsko slovansko prebivalstvo brez podloge.

Pa morda je mislil cenjeni gospod na italijan-
sko prebivalstvo. Kar se tiče onega na Goriškem, mor-
am se tudi za-nje potegniti; tudi ono je dobro av-
strijskega duha. Ako pa je imel na umu Trst in Is-
trijo, ne morem tega presojevati.

Pritrdil pa je s tem, kar sem trdil jaz, da se
nahajajo še elementi, ki vtegnejo biti državi nevarni,
in da se ravno ti življi okrepljuje, ako se bode v
Primorji delovalo na germanizovanje. Pred to nevar-
nostjo videl bi rad državo zavarovano.

G. poslanec je dalje navajal, da mi nimamo še
potrebne šolske terminologije. Jaz pa menim, da bi
mi ne bili v zadregi za dopolnjenje terminologije, kjer
bi bilo še treba. Preglejte terminologijo nemško, pa
boste videli takoj, kakó je prepletuca in zasejana z
galicizmi, grecizmi in latinizmi. G. poslanec naj se
pomiri, zagotavljam ga, da terminologijo mi že imamo
za srednje in ljudske šole; ni je nam. treba še le
vstvarjati.

Kar pa se tiče opomina, naj bomo pridni, da
pridobljene nauke porabimo, moram reči, da mi ne
potrebujemo takega opomina, in mi se učimo prav
pridno ne samo nemški, ampak tudi italijanski in

Politik je prinesla telegrafsko vest, da ga Teuschl je
dobil službo magazinskega direktorja z letno plačo 8000 gl. s
pomočjo ces. trž. namestnika. Ur.

francoski jezik, mi si hočemo prisvojiti kulturo, katero imajo drugi narodi in podeliti jo našemu ljudstvu.

Veste pa sami dobro, da Vau je možno vcepiti nemškemu ljudstvu kulturo samo s pomočjo nemškega jezika. Taka je tudi pri nas. Mi Slovenci si enako po naravni poti hočemo prisvojiti kulturo drugih narodov s pomočjo slovenskega jezika.

To je naravno; nenaravno bi bilo, ko bi uvedli nemščino; ker po taki poti bi germanizovali samo pojedince, nikakor pa bi ne omikavali ljudstva. Kajti ljudstvo, naše ljudstvo, katero se je skozi stoletja ustavljalo in ustavilo ponemčevanju in poitalijančevanju, se dandanes ne da več germanizovati, ker je doseglo že premočno zavest o svoji narodnosti; branilo bi se z vsemi pomočki.

Gledé na trditev, da Nemci in Ital. našega narodnega razvoja ne zabranjujejo, je pač naravno. Saj živimo mirno Slovenci, Italijani in Nemci, eni poleg drugih; ali vlade dosedanje so nam delale napotja. (Tako je! na desni), in te zapreke bi mi radi videli odstranjene; saj je vladina dolžnost, ne samo nam napotja odstranjovati, ampak nas tudi podpirati.

Še eno točko imam pred očmi, sporazumjenje in spravo. Ali, gospoda moja, po tem, kar je g. poslanec trž. kup. zbornice razodel, da je prav, ako se Slovenci germanizujejo, ako se celó v ljudski šoli podučuje v nemščini, moram reči, da po taki poti ne pridemo do sprave.

Povem pa naj, da spravo med dvema narodnostima, med slovensko in italijansko, v Goriški grofiji smo že dosegli. V tamošnjem dež. zboru, res sicer po hudih bojih, pa vendar že l. 1869 prišli smo do popolne sprave in do sporazumjenja (Cujte! na desni), ker oba dela pripoznavata enakopravnost druge. V dež. zboru se obravnava slovenski in italijanski, postave se utrjujejo v slovenskem in italijanskem tekstu. Poročila in zapisniki se snujejo v obeh jezikih, in po taki poti vlada med nami največa edinost, nič več se ne pripravimo, pač pa tekmuje oboji, Slovenci in Italijani, skupno na polji dušnih in gmotnih interesov. (Dobro! na desni.)

Samo po tej poti, ako tudi pripoznate naše ustavno zagotovljene pravice, in ako nam ne odrečete pomočkov za njih izvršbo, samo tedaj bo možno sporazumjenje; dokler pa se prištevajo Slovenci inferiornim narodnostim, in dokler sodite, da so zreli samo za germanizovanje, dotlej, gospoda moja, ne dosežete sporazumjenja. (Dobro! na desni.)

Dopisi.

Iz Dornberga, 7. maja. (Izv. dop.) Na 1. dan maja je g. profesor Bole tri veljavne osebe v Dornbergu v tajnem posvetovanju tako-le nagovoril: Jaz imam pravico 15 stipendij po 50 gl. deliti onim mladencem iz treh kronovin Dalmacije, Istre in Goriškega, ki so zmogli v italijanskem jeziku poslušati skozi štiri tedne v mestu predavanje o vinoreji. In ker ni ulovil vgodnega odgovora, je rekel, da se bode pa v Rifenberg in Brda obrnil. Timeo Danaos! so pet nova pot, nov pomoček tujčiti slovenski narod in mu enakomerni poduk kratiti. Tudi se sumiči, da ona nasprotna stranka namerava po tej poti dva kmetijska oddelka šol neutralizovati. Torej pozor.*
Dornberšk vinorejec.

Z Dunaja, 11. maja. (Izv. dop.) Veselice za poroko prestolnega našega princa vršile so se tukaj dne 7. 8. 9. in 10. tek. meseca v sledečem redu. Dne 7. maja bil je zvečer na cesarjevem dvoru velikanski ples, katerega so se vdeležili razun kronanih glav in diplomatov in lep venec dvornih gospá tudi deželne deputacije ogerske, hrvaške in pa vseh v državnem zboru zastopanih dežel in poslanci drž. in gosp. zbornice. V nedeljo 8. maja so bile pa vse deputacije sprejete v šenbrunskem cesarjevem gradu ob 10 1/2 uri zjutra v tem le redu. V mali dvorani so stale sledeče deputacije: avstrijski kardinali, škofi in prelati, potem deputacija ogerska, hrvaška, mesta Reke, in državnega zbora; v veliki dvorani pa zastopniki evangelijske vere, zastop donajskega mesta in potem deželne deputacije vseh dežel v državnem zboru zastopanih in Bosne-Hercegovine. Deputacije stale so po deželah vredjene ob stenah dvorani, v veliki dvorani je bila zadnja ista iz Bosne-Hercegovine. Cesarjevič je peljal na desni roki svojo nevesto od deputacije do deputacije in je z vsako osebo kaj spregovoril in se zahvalil za čestitanje. Začel je sprejem v manjši dvorani s kardinali in škofi, in potem so prišli koj na vrsto Ogrji, ti so ga sprejeli z „eljen“, Hrvati z „živijo“, Dunajčani s „Hoch“, Pemcijski s „slava“ in Bosnjaki-Hercegovinci z „živijo“-klici. O 11 1/2 uri je bil sprejem dovršen in pri odhodu visoke dvojice so se zopet petkratni „Hoch-živijo- in slava“-klici po dvorani razlegali.

* Ta dopis, ki nam prihaja od naj zanesljive strani, kaže zopet o pogubnih naklepih, katere naši nasprotniki neprenehoma kujejo proti slovenskemu narodu. Mi opozarjamo tudi našega državnozbornskega poslance na to poročilo, ki je za nas važno v gmotnem in narodnem oziru. Ob enem pa vjudno prosimo gg. deželno-kmetijske učitelje, da nam pošljejo za ta del obširna pojasnila.

Princ Rudolf je lep, krepek mladenič, srednje postave, ko inteligentnega in prijaznega obraza. Goriški deputaciji je obljubil, da bo Gorico morda prihodnje leto obiskal. Princinja Štefanija je jako mlada gospica, visoke lepe in čvrste postave, prav inteligentnega in prijaznega obraza; oči ima modre, lase plave (blond); princ in princinja sta jako lepa, krasna, simpatična dvojica, tako, da vsakega človeka očarata.

V nedeljo popoldne je bila v bližnjem Praterji (lep ravni gozd s travniki, drevoredi in gostilnami) ljudska veselica, katera je trajala od 2. do 10. ure. Vsega ljudstva, katero je to veselico obiskovalo, cenijo na 400.000. V ponedeljek zjutra je bil krasen vhod princinje Štefanije v cesarjev dvor; zopet je bilo ljudstva na stotisoče, katero je na ulicah čakalo in princinjo z gromovitimi hoch-klici spremljevalo; zvečer pa je bilo celo dunajsko mesto tako krasno razsvetljeno, kakor še nikdar do sedaj.

Včeraj zjutra ob 11. uri pa je bila poroka v Augustinski cerkvi, katere so se zopet vdeležile deputacije celega cesarstva, vsi diplomati, vsi evropski dvori še po posebnih deputacijah itd. Okoli 50 gospa iz najviše aristokracije je bilo v taki krasni opravi, da je svet njih lišpu oči jemal; vse je bilo v zlatu, perlah in diamantih, kar je bilo na milijone vredno.

Najlepša vseh gospa pa je vedno še naša krasna cesarica! Bog daj vso srečo tako krasni dvojici, princu Rudolfu in princinji Štefaniji.

Politični pregled.

Ta t e d e n je notranja politika mirovala. Mišljenje, čustva in želje so se obračala v središče našega cesarstva. Cesarska rodbina je obhajala redek in velik praznik v svoji sredi. Po lastnih željah cesarjevih niso došli praznik povečevati zastopniki drugih vladnih hiš, ker hotela je visoka cesarska rodbina na tihem obhajati slovesni dan poroke cesarjeviča nastolnika. Samo nastolnik Wales-ski in pruski princ Vilelm sta prišla na cesarski dvor, pa ne kot zastopnika zunanjih dinastij, ampak kot osebna prijatelja cesarjeviča Rudolfa. Ali vendar došli so tuji gostje iz vseh držav na Dunaj, in tuji listi so se ta teden oglašali in simpatično pozdravljali cesarsko hišo. V domači državi pa so različni narodi se v blagih čutilih in voščilih zedinili in izredno slavili pomenljivi dan za vse cesarstvo in ves prihodnji zarod avstrijskih prebivalcev. Dunaj sam ni bil še nikdar poprej takó praznično oblečen, kakor ob tej priliki. Veselje so pa razodevale najmanjše kočice, kakor visoke palače velikega Dunaja. Tudi naš dunajski dopis pravi, da nastolnik Rudolf in ravno postala nastolnica Štefanija zaslužita taka plemenita čustva vseh narodov, in cesar sam je izkazal največe veselje tudi na zunaj nad novima poročencema. Odlikoval je o tej priliki zaslužnih mož veliko število. Slovence same je ravno ob tej priliki počastil, da je našega prvega vodjo dr. Jan. Bleiweisa poslalil z železne krone 3. vrste, s katerim je združeno plemstvo.

Odlikoval je tudi zaslužene ude sedanjega ministerstva in pokazal, da sedanja vlada deluje v zmislu cesarjevem. Pomilostil je presvetli vladar tudi 331 obsojencev s tem, da se jim določena kazen odpusti ali nekoliko ali pa popolnem. Večen spomin z zares cesarskim darom si je cesar Franc Jožef tudi o tej priliki napravil, ko je položil iz lastne denarnice glavnic od sto tisoč gl., da se osnuje iz obresti še 10 novih stipendij v odgojilnicah za častniške hčere, in položil je še drugo glavnic od najmanj 132.000 gl. za 22 stipendij nepremožnim mladencem na raznih avstrijsko-ogerskih tehnikah. Vsak stipendij znaša po 300 gl. v zlatu! Vse to je cesar storil iz veselja in v večen spomin cesarjevičeve poroke.

O veselem dogodku pa še pozneje mnogogokaj prinesemo. Bodimo veseli, da se je veseli praznik takó veselo obhajal po vsej Avstriji in zunaj Avstrije še celó v Ameriki. Tuja ljudstva občudujejo ljubezen avst. narodov do dinastije habsburške.

Drž. zbor je imel zopet svojo 1. sejo v sredo. Smolka je govoril tople besede z ozirrom na cesarjevičovo poroko.

Bolgarski knez izdal je razglas, v

katerem pravi, da hoče odstopiti, ako se notranje položje ne zboljša. General Ehrenroth ima nalogo namestu razpuščene vlade sestaviti novo vlado. Ljudstvo pa neki želi, naj knez prekliče svojo ostavko.

Francozi nočejo, da bi se Turek vtikal v zadeve afrikanske, kjer hočejo Francozi sami stvar poravnati. Listi francoski hočejo, da se Tunis privojskuje Franciji. Italija je pa vsa porparjena zaradi tega.

Domače stvari.

Slavni praznik cesarjevičeve poroke v Gorici. Začetek so bili napravili v predmestji s v. Roka. Ulico nasproti cerkvi so bili že v saboto nenavadno olepšali z maji, mrogoštevilnimi in raznobojnimi lampijoni, zastavami in pred cerkvijo z velikim transparentom. V nedeljo popoldne pa je bila tu velika ljudska veselica, katere se je vdeležilo več tisoč ljudstva. Pričeli so popoldne s streljanjem in cesarsko himno. Zvečer je došel z drugimi odličnimi gosti na povabilo tudi c. kr. glavbar Rechbach. Obča razsvetljava na večer in pomnožena z beng. ognji je dospela vrhunec pri odhodu c. kr. okr. glavarja, ko je ljudstvo pri zasviranju ces. pesmi navdušeno z evviva in tudi živijo-klici se odkrilo.

V ponedeljek se je od zjutra proti večeru vedno bolj lepšala tudi Gorica z zastavami. V lišpu so se odlikovala deželna hiša, poslopje mestnega starešinstva in magistrata, potem Ritterjeva hiša pri stari pošti in na Korenu. Ritterjeve tovarne in mlin v Stračicah in Podgori so na daleč kazale na visokih drogih veliko število in velikih zastav.—Vsaka ulica mestna je kazala nekaj zunanega lepoteja. Ulica od stare pošte proti gledišču in njeno obližje sta se najbolj praznično pokazala. Tudi ulica Ascoli ali stari „Get“ ni bil med zadnjimi. Uradna poslopja so se brezizjemno bolj ali menj lepo oblekla. Gosposka ulica in Travnik sta se praznično pokazala bolj 10. nego 9. maja. Na predvečer poroke se je sukalo vse upanje okoli mestne bakljade, in zares bila je za tako mesto velikanska. Ko je bilo mesto že razsvetljeno in na Travniku n. pr. olepšano tudi z nekoliko lepimi transparenti, došla je po Raštelu na Travnik v močnih in dolgih vrstah bakljada z različno pobarvanimi in krasnimi lampijoni in velikimi svečami z najmanj 1000 vdeleženci. Spremljali ste bakljado mestna in vojaška godba. Veterani so došli tudi z zastavami in sami s kakimi 400 lampijoni. Še večje število je bilo delavcev Ritterjevih. Vdeležilo se je je tudi mnogo aristokracije.

Ljudstvo je bilo nagnjeno na Travniku, ko so se vdeleženci v krog razpostavili pred vladnim okusnoolepšanim poslopjem. Na gradu so zagrmeli topovi, ko se je zagodla in ponovila cesarska pesem; ljudstvo pa je klicalo odkrito evviva in živio ob slovesnem trenutku. Slovenska mladina se je ta večer tudi odlikovala v svoji navdušenosti.

Bakljada je z godbo prehodila vse mesto, lin ljudstvo se je z dobrim vtisom po 9. uri razšlo. Naj še omenimo da je bila bogato olepšana in razsvetljena tudi hiša šolskih sester, ki so napravile tudi še posebe 2 lepa večera z živimi podobami. Ta zavod se menda sploh odlikuje tudi po notranji vrednosti, kakor tudi po patriotskem duhu, in sluje med tukajšnjo aristokracijo.

V torek je bila velika svečanost v veliki cerkvi, knezo-nadžkof je sam imel pontifikalno mašo. Veteranci so došli z razstavo. Mestni odličniki, častniki in vojaki so prišli v obilnem številu; ljudstvo pa je napolnilo prostore v cerkvi in zunaj cerkve. Topovi na gradu so svečanost povzdigovali. Častniki so imeli pri „3 kronah“ v olepšani sobani isti dan slovesen obed in godbo. Njih napitnice so topovi naznanjali, in s tem je mesto praznično bistveno končalo.

Naj še omenimo, da dež. poslopje in poslopje mest. starešinstva ste imeli železne grbe, iz katerih je švigal plinov plamen na predvečer.

Za preludiji slede na koncu postludiji. Pravili so nam, da so našli neke pomazan transparent na katerem je bila podoba cesarjeviča Rudolfa, in da so oskrnjevalca že zaprli. Ta dogodek je menda resničen; če ne, pa naj nam ga storijo popraviti. Veseli to storimo.

Proslava cesarjevičeve poroke po Goriškem. Iz goriškega mesta videli smo večer pred slavno poroko na naših gorah goreti velike kresove. S sv. Gore in iz Trnovskega gozda svetili so nam daleč v nizavo. Iz bližnjih sesek so se slišali do mesta močni streli topičev in je odmevalo zvonjenje in pritrkovanje zvoncev. Došlo nam je veliko veselih poročil, katera vsa dokazujejo, kaka radost je prešinjala naš narod 9. in 10. maja. Nenavadno in vzvišeno je bilo, da so celó kmečke vasi razsvetljevale okna domačih hiš. Streljanje, pritrkovanje ali nabivanje, slovesne svete maše in skupni obedi starešinstev bili so povsod. Ko bi tedaj te točke hoteli natekuo zabeleževati za vsako soseske posebe, ponavljati bi morali eno isto. Radi bi pa storili tudi to, ko bi imeli več prostora. Naj

nam tedaj dragi poročevalci ne zamerijo, da poleg običajnih izrazov praznovanja omenimo samo še kako izrednost te ali one občine.

V Prvačini je bila vas olepšana tudi z zastavami. Razsvetljeni so bili zvonik, vse hiše in cel griček z nenavadnim ognjem in 3 kresovi. Prvaška godba je ljudstvo še posebej vzbujala. Pridružila se je tudi godba tamošnjih veterancev. Za cerkevna slovesnostjo sledila je slovesnost šolske mladine.

V Šmarinah pri Ajdovščini se je odlikovala sosebno šolska mladina s petjem v katerem jo je izuril tamošnji za tako vadbo izvrstni učitelj. Od onod nam poročajo tudi, da so bili videti po gričih vse ipavske doline veliki in številni kresovi.

V Črničah so bili vas tudi razsvetili in po cerkveni svečanosti so popoldne pogostili tudi šolsko mladino. Odrasla mladina se je pa sukala, starešinstvo pa je svoje nalušenje izražalo na obedu pri g. županu.

V Koboridu so bile vse hiše in hišice razsvetljene, v trgu in na bližnjih Rebrih goreli so pa bengalični ognji, in godba je svirala. 10. maja bil je trg olepšan z zastavami in zelenjem. Došli so bili k cerk. svečanosti celo nekateri odlični beneški Slovenci, „kateri nikoli ne zabijo blage habsburške liše.“ V nedeljo bo čit. zabava.

V Rifenbergu bila je občina razsvetljena in razsvetljava povečana tudi z umetnimi ognji. Pevci, katere vodi tamošnji tudi v petji odlikujoči se učitelj, izvrstili so se pri svečani sv. maši. Mladino šolsko so pogostili. V obč. Rifenberg imel je izredno slovesen praznik, kateremu glavni prirednik je bil tamošnji župan. Grof Lanthieri je bil svoj grad tudi posebno olepšal in pokazal, da gori za cesarsko hišo. Imeli so menda tudi banket s svojim orkestrom, kateremu je kapelnik kakor nalašč vstvarjen. Poročevalce končuje: „Naše sl. županstvo nam je s svojimi priredbami zares ustreglo, ker takó ne bo mogel svet govoriti, da nismo Rifenbergani zložni vsaj pri takih prilikah.“ Prav tako; samo da g. poročevalce želi in mi z njim tudi, da bi bili Rifenbergani edini tudi o drugih prilikah. Bog daj tedaj!

Krasna šolska zabava. Iz Sovodenj se nam piše: Sovodenskej šolskej mladini ostane gotovo neminljiv spomin na dan poroke nj. v. cesarjeviča Rudolfa z nj. v. kraljicino Štefanijo. Za to sta preljubeznjivo priskrbela visokorodni gospod baron Bianchi duca di Casalanza, grajščak Rubijski in predsednik našemu krajevemu šolskemu svetu in preblaga gospa baronina soproga njegova. Naročila sta 50 Tomšič-evih knjižic „Cesarjevič Rudolf nastolnik avstrijski“ in mnogo drugih zabavnih in podučnih slovenskih knjig ter jih razdelila med vse tukajšnje učence in učenke. Dalje sta priredila krasno šolsko veselico na svojem travniku, kder sta s kavo, maslenim kruhom in pomerančami čezobilo pogostila 120 k šoli pripadajočih otrok. Po vrhu pa sta jim podarila še kavne skledice, žličke in drugih stvari. Bogato obdarjeni otroci so se navdušenega srca razveseljevali prepevaje, skakaje v vrečah, s telovadbo, za katero je bilo vse prav primerno napravljeno itd. Prezanimive te otročje veselice so se deležili tudi starši in sploh prav mnogo ljudi, bila je prava ljudska veselica v najblajšem pomenu besede.

Podpisano vodstvo šteje si torej v priprjetno dolžnost, da javlja visokodušnim dobrotnikom šolske mladosti v svojem in vseh staršev imenu naitoplejšo zahvalo, da sta preblago blagovolila v mladih srceih tukajšnjih otrok vneti iskro ljubezni in zvestobe do prevzvišne Habsburške rodbine dokazavši tem, da združujeta tudi sama s plemenitim rodом preplemeniti srca.

Vodstvo ljudske šole v Sovodnjah
JVAN BENKO, učitelj.

Cesarjevičevo poroko je Trst sijalno praznoval. V ponedeljek na večer ste svirali dve vojaški bandi po mestnih ulicah, spremljavalo ju je veteransko in druga društva z lampijoni, ljudstva je bilo brez števila, navdušenje neizrekljivo, svečava krasna. V tiskarnici, kder se tiska „Indipendente“, vladala pa je tema, zato je ljudstvo klicalo: „Fora i lumi!“ ker pa le ni bilo luči, in kdo bi luči iskal pri „Indipendentiju“ — pobilo je ljudstvo vsa okna.

Vtorek zjutra, ko je dan napočil, naznanilo je 24 strelav z grada slovesni dan. Ob desetih je imel prevz. škof v cerkvi sv. Jušta slovesno sveto mašo, katere so se vdeležile c. k. gosposke, c. k. vojaštvo, zastopstva in korporacije.

Ob dveh popoldne je bil obed v hotelu „de la Ville“ in odzdravilo je napitnici na Nj veličanstvo in visoka poročenca 24 strelav z grada. Takó „Ed.“

„Triester Tagblatt“ poroča pa, da je bilo tržaško mesto prav slabo razsvetljeno 9. maja, razmerno manj, kot kaka zakotna vasica! Huduje se nad magistratom, ki ni ničesar storil v primerno spodbudo za tak dan. Ljudstvo pa je vendar kazalo navdušenost na dan razsvetljave, in pobilo je šipe na mnogih krajih, kjer je bila tema, kakor v tiskarni „Ind.“ Ljudstvo je bilo razkačeno, ker svoje tičke dobro pozna in se ravna,

kakor čuti. Razkačeno je pa tudi lahko, ako vidi, da n. pr. „Indipendente“ tudi ob tej priliki ni imel ene besedice za skupno veselje avstrijskih narodov; ako vidi, da ta list vse avstrijsko ignoruje demonstrativno in po največ tedaj kaj poroča, kedar se pripeti kaj žalostnega, kakor da bi hotel tujemu svetu slikati Avstrijo samo s črnimi bojami. Ni vse zlato, kar se sveti — smo rekli on dan. Kar ni zlato, lahko zarjavi in zatezni, in res je bila v Trstu 9. maja prevelika tema! Gospod Truschl! razložite nam, zakaj ljudstvo glasno terja: Fora i lumi!

Časniki so se bili za dan 10. maja praznično oblekli. „Tribüne“ dunajska se je kaj odlikovala v navadnem listu in še bolj v slovesnostni priligi s prelepimi podobami in s pesniškimi pozdravi v desetih jezikih. Slovenski pesmi s 6 kiticami je podpisal „Bořivoj“. Umetniško odlikoval se je tudi „Vaterland.“ Karakteristično je, da smo zapazili pri nas razširjene ustavoverske liste brez praznične obleke. Da, ravno 10. maja prinašali so na čelu sestavke, ki se pečajo z drugo in tujo politiko. Potem pa naj rečejo, da ne upliiva na nje sistem sedanje vlade! Med slovenskimi listi odlikujejo se zlasti „Novice“, ki prinašajo na prvi strani kaj mikavno olepšavo s podobami cesarjeviča Rudolfa in princesinje Štefanije, kakor tudi z jedrnatim pozdravom od Jos. Cimpermana, ki je dobil z dotičnega višega mesta zato posebno pohvalo.

Cesar je podaril 100 gld. za popraviljenje cerkve sv. Duha na gradu goriškem.

Bar. Evg. Ritter in drugi udje Ritterjeve rodbine podelili so v spomin cesarjevičeve poroke raznim dobrodelnim zavodom goriškega mesta skupno vsoto 1800 gold.

Grof in grofinja Nugent podarila sta v enak namen 600 gold. Bar. Henrik Ritter v enak namen 600 gold.

G. Jos. Gorup, veliki trgovec v Trstu, podelil je v spomin poroke cesarjevičeve 1000 gl. podpornemu delalskemu društvu v Trstu. To društvo je velikega pomena za slov. ljudstvo, in je torej veliki dar g. Gorupa toliko imenitniši v narodnem pogledu.

Asilo d' infanzia Arciduca Rodolfo je ustanovil trž. mestni svet v spomin poroke cesarjevičeve. Ustanovno pismo je že potrjeno.

Ljubljanska ljudska kuhinja je pogostila zadnjo nedeljo 600 ubogih, da se bodo tudi spominjali vselega dogodka na Dunaji.

Narodna Čitalnica v Koboridu priredi dne 15. maja t. l. v Winklerjevej dvorani na proslavitev slavne poroke Njih visokosti cesarjeviča Rudolfa z Nj. vis. princesinjo Štefanijo besedo po tem sporedu: 1. Petje. 2. Govor. 3. Petje. 4. Igra: „Ženin od gladi“. 6. Igra: „Ultra.“ Vstopnina 20 novcev. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Po besedi domača zabava. K obilni vdeležbi ODBOR.

V Šempasu priredi „Bralno društvo“ dne 15. maja t. l. v spomin slavne poroke Njih visokosti cesarjeviča Rudolfa z belgijsko princesinjo Štefanijo besedo po tem sporedu:

1. Pozdrav, 2. Cesarska himna (poje zbor.) 3. Deklamacija „Raj zgubljen.“ 4. Slovan (poje zbor). 5. Šaljivi dvogovor. 6. Kranjska dežela (samospjev spremljevan z glasovirrom) 7. Slavjanka (poje mešan zbor) 8. „Mutec“ vesela igra v enem dejanju. 9. Slovo (poje zbor.) Začetek točno ob 1/2 8. uri zvečer, vstopnina za neude 20 novcev. ODBOR.

Dr. Janezu Bleiweisu na čast priredi literarni odbor „Umělecke Besede“ v Pragu 14. maja posebno slavnost z lepim sporedom. Prezasluženi vodja Slovencev je častni ud „Um. B.“, katera ga hoče poslaviti v daljavi med našimi brati Čehi.

Ljudska veselica v Ljubljani, katero je priredil z drugimi slovenskimi in neslovenskimi društvi ljubljanski „Sokol“ v nedeljo, bila je velikanska po številu vdeležencev in po izredno izvršenem sporedu. Počastila sta veselico tudi dež. predsednik Winkler in oče Slovencev dr. Janez Bleiweis. Oba je ljudstvo sprejelo z navdušenostjo pri dohodu in odhodu.

Dr. Jos. Bizjak je bil v nedeljo izvoljen s 128 glasovi v tržaški mestni in dež. zbor.

Delavsko podporno društvo v Trstu ima 15. maja v društv. dvorani izredni občni zbor ob 6. uri zvečer.

V kupčijski in obrtnijski zbornici goriški zmagala je pri volitvah ona italijanska stranka, katera se kaže prijazna tudi Slovincem. Izvoljeni so v to zbornico tudi trije Slovenci. Nasprotna ital. stranka, ki bi tudi Slovence rada pokopala, je pa, kakor slišimo, propadla nečastno. Skoro glasa ni dobila.

Po takem se bodo vedeli ravnati Slovenci tudi pri prih. volitvah. Sedaj izvoljeni Slovenci pa naj gledajo, kakó bodo zastopali prave interese slovenskega naroda. Naj se ogledajo pri svojem postopanju, eno p. d. dalje okoli sebe! Naj se vedno spominjajo, kaj so bile v predzadnji „Soči“ naše konečne besede!

Za kupčijsko in obrtnijsko zbornico Kranjsko bodo 17. t. m. dopolnili volitve, in sicer volijo trgovci letos 6 odbornikov, obrtniki 7 in rudarji enega odbornika. Te volitve so važne, ker imenovana zbornica voli 2 poslanca v dež. zbor kranjski. Kandidate je postavil tudi za to zbornico narodni volilni odbor. Kakor pravi stara Presse, imenovala bo vlada dež. glavarja za Kranjsko še le po teh volitvah, in bo poslednji iz one stranke, ki bo imela večino v dež. zboru. Glejte tedaj, Ljubljančanje, kako važne so tudi te volitve!

Cesarjevič Rudolf je v Zadru prašal 2 cesarska uradnika, ali ne znata hrvaški, ko mu nista odgovarjala hrvaški, in pokazal ju je, ko sta rekla, da ne uneta hrvaški. Koliko bi imel karati pa med c. kr. uradniki, ki uradujejo na Slovenskem!

Jos. Jurčič, le prerano umrli plodoviti slovenski pisatelj in zaslužni politik, imel je velik in časten pogreb, kakor jih je Ljubljana sama do sedaj le malo videla. Spreveda se je vdeležilo kakih 3000 ljudi. Gledalcev od blizu in daleč pa je bilo najmanj 5000. Dež. glavar je bil tudi pri sprevodu. Krasnih vencev nad 50, mnogo deputacij iz raznih krajev, telegrafsko poslanih izrazov sožalovanja — vse je kazalo, kakó vé slovenski narod ceniti zasluge pokojnikov. Na grobu slavil je dr. Zarnik spomin ranjcega. Zunajti spomenik mu slovenski narod upravi gotovo primeren; spomenik dušni pa si je sam napravil večen med Slovenci. Pokazalo se je ob smrti, da slovenska mladina že pozna preljubljenega pripovedovalca! Naj ga v neumornem delovanju posnema!

V Koboridu bila je ta četrtek sv. maša o priliki osmine po pokojnem Jurčiču. Čit. pevci so peli pri maši, in čit. zastava se je prooblokla v črtnino v „znamenje tuge, ki je zadela Slovence po izgubi tako ljubega, marljivoga pisatelja.“

Jos. Freudenreich, velik hrvaški rodoljub in ustanovnik hrvaškega gledišča, je umrl prešli teden.

Matija Ujčić, med drugim veroučitelj, veli hrvaški narodnjak, ki ima za Istrijo velike zasluge, umrl je na veliko žalost Slovanom v Istriji v 57. letu svoje starosti.

Razne vesti.

Koliko ljudi govori kateri jezik, je jako mikavno zvedeti. Kakor se zdaj poroča o tej stvari, mislimo, da ni moči vsega verovati, če pomislimo, da je take številke teško določiti. Na početku tega stoletja je govorilo angleški jezik 22 milijonov ljudi, zdaj pa 90 milijonov; nemški jezik prej 38, zdaj 66 milijonov; španjski jezik prej 32, zdaj 44 milijonov; italijanski jezik prej 18, zdaj 30 milijonov; ruski jezik je govorilo na početku tega veka 30, zdaj 63 milijonov ljudi itd. Če smemo verovati omenjenim številkam, vidimo, kako se znanje jezikov širi, in sicer silno širi. Kar se tiče ruskega jezika, ne verujemo, da ne bi to število bilo mnogo več. Te številke so zračunali Neslovani, kateri so nas Slovence že dostikrat osleparili!

Bošnjaki pri cesarji. Ne davno prišli so na Dunaj nekateri Bošnjaki potožiti svitlemu cesarju svoje gorje, proseč pomoči. Cesar je bil z njimi silno prijazen, in jim je obljubil, da bo vlada skrbela, da upokori age, njihove gospodarje. Dunajske židovske novine so o tej priliki strašanske kozolce preobračale, ker so poročale, da se Bošnjakom zato slabo godi, ker jim njihovi gospodarji, age, uboštvo jemljejo. Ne vem, kako je moči komu uboštvo jemati; kdor nima ničesar, ne moreš mu ničesar jemati.

Koliko je potepuhov ali dangubic (dangubica, ker dan izgubiva, zapravlja) na Dunaji. Zadnji čas je dunajska policija preiskala po noči vse kote in koticke našega cesarskega mesta in je našla čez 300 takih dangubic, katere je kar zaprla „wegen Bedenklichkeit“. Siromaštvo je veliko; človeka srce boli, kader sliši, da se revni ljudje skrivajo po zimi po podzemeljskih kanalih z drobnimi otroci, ker je pod milim nebom premrzlo.

Javna zahvala.

Podpisano izraža najtoplejšo zahvalo gospej I-vancić, da je blagovolila z razno lepoticno opravo 10. maja povišati praznik cesarjevičeve poroke šolski mladimi, in enako tudi 10. maja t. l. g. Andrej Konje-dic-u, kateri meddrugim je podaril šolski mladini primerne knjižice.

Vodstvo ljudske šole v Desklah,

JAK. KAMAULI.

Sklenivši že 1. julij E. l. zaradi zdravja prenehati kupčijo, pričnem torej od današnjega dne naprej v moji štacuni za igrače in drobnine

RAZPRODAJO po skrčenih cenah pod tovarniškimi kupom.

Pripravljen sem tudi odstopiti vse, v kakršnem stanu se nahaja, pod pogoji in po cenah, kakor se pogodimo. Nadejajo se, da me počastite z obilnimi naročbami, se podpišem z odličnim spoštovanjem

G. F. Studeni
ulica Rastello št. 3.

Št. 96/E

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), ustanovljene po grofu Thurnu, v Gorici naznanja, da bodo dne 13. junija 1881 začela javna dražba (kant) nerešenih zastav I. četrt leta 1880 t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca januarja, februarja in marca 1880.

Ravnatelj: Lovisoni.

Velika zaloga

vsakovrstnih

oblačil za gospode in gospe,

naj obilnije zbirke, dobrega blaga in krasne izdelave pri

IG. STEINER-JU V GORICI
poleg škofijske palače.

Henrik Nestlé-jev redilni prah za otroke.

Velik častni diplom.

Zlata **MEDALJA** ob raznih razstavah. Veliko **SPRICEVAL** prvih zdrav. avtoritet. Tovarniška znamenja.

Najpopolnša hrana za dojenice in slabe otroke.

ZALOGA V GORICI

G. Cristofolletti lekarnik, G. B. Pontoni A. pl. Gironcoli in v vseli lekarnah pokrajinskih.

Svarilo.
Pravi samo, ako imajo po krovu škatljice taka znamenja, kakoršna so videti na levi.
NB. Pri nepravilnih škatljicah na znamenju pokrovovem ni lastnega glavnega založnika P. Berlyok-a.

Kanalska županija

razpisuje službo občinskega tajnika z letno plačo 400 gold.

Prosvenci naj podajo svoje prošnje z dokazi starosti, stanu, dosedanjega službovanja in zmožnosti slovenskega, nemškega in italijanskega jezika do 20. tekočega meseca županstvu v Kanalu.

France Malnič,
župan.

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

neslanja se večjim delom na tiščenje in snazanje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rosov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težke prebavanje, osebno gnjus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd. je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

I velika sklenica 1 gl., pol sklenice 50. kr.
Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote, Spričevalo.

Že blizu 20 let boleham na zlato žilo, v želodcu, na dihanju in vsled tega trpim na zaslinjenosti, zaprtji in drugih boleznih. V tej voliki stiski rabil sem nekaj časa „dr. Roza življenski balzam“ g. lekarnja Fragner-ja v Pragi, in ta balzam mi je zelo pomagal, zaradi česar ga bolehnemu človeštvu ne morem dovolj priporočati; konečno opomnim tudi, da je zelo trpela moja hči na bledici in na krvi, s življenskim balzomom pa se je ozdravila popolnem. To potrjujem po dolžnosti in kakor zahteva resnica.

Dr. pl. Sturtenwant,

Bad Giebichenstein bei Halle a. S., Provinz Sachsen.

SVARJENJE!

Da se izogne neljubim napakam, zato prošim vse p. n. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarnje B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so sahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rosovega življenskega balzama.

Pravi dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragner-ja, lekarnja „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecker der Spornergasse Nr. 205-3

V GORICI: G. Cristofolletti, lekarničar; G. B. Pontoni, lekarničar. V OGLEJI: Damaso d'Elia. V TRSTU: P. Prendini, lekarničar; G. Foraboschi, lekarničar J. Serravallo. V ZAGREBU: Sigm. Mitlbach, lekarničar.

Vse lekarnje in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

TAM SE TUDI DOBI:

Pražko domače mazilo zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Ako se ženam prsa vnajejo, ali strdijo, pri buhah vsake vrste, pri turih, gnojnih tokih, pri črvu v prstu in pri nohtanju, pri zlezah, oteklinah, pri izmaščenju, pri morski (mrtni) kosti, zoper revmatične oteklino in putiko, zoper kronično vnetje v kolnih, rokah, v ledji, če si kdo nogo apahne, zoper kurje očesa in potne noge, pri razpokanih rokah, zoper lišaje, zoper oteklino po piku mrčesov, zoper tekoče rane, odprte noge, zoper rak in vneto kožo, ni boljšega zdravila, ko to mazilo.

Raba je preprosta; mazilo (žavba) se namaže na platneni robec in se pritisne na bolno stran. Čez 4-6-8-12 ur se naredi nov flaster. — Zaprte bule in oteklino se hitro ozdravijo; kjer pa ven teče, potegne mazilo v kratkem vso ognjico na-se, in rano ozdravi. — To mazilo je zato tako dobro, ker hitro pomaga, in ker se po njem rana prej ne zaceli, dokler ni vsa bolna ognjica ven potegnena. — Tudi zabrani rast divjega mesa in obvaruje pred snetom (črnim prisadom); tudi bolečine to hladilno mazilo potiši. — Odprte in tekoče rane se morajo prej z mlačno vodo vmiti, potem še le se mazilo nanje prilepi.

Škatljice se dobodo po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejšo sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. I sklenica I gl. a. v.

EDINA ODLIČENA

TOVARNA ZA OCET

F. BAUMGARTNER & Co.
v Trstu.

Odličena z medaljo na svetovni razstavi v Parizu 1878.

Njegov izdelek esenca domačega octeta ma davkarijsko spričevalo, ki oprasčuje davka po vsem cesarstvu avstro-ogerskem vsled ministerskega privoljenja — blago prve vrste — prav po ceni.

Priporoča svoj izredno dober ocet iz čistega vina.

Glavno zastopništvo za Goriško — pri gospodu

Jožefu Klietsch-u

V GORICI.

JAKO VAŽNO

vsakteremu za oči.

Prava dr. White-jeva voda za oči od Traugott Ehrhardt-a v Grossbreitenbach-u v Turingiji (Thüringen) slovi uže od leta 1822 po celem svetu.

Dobiva se steklenica po 1 gl. v Trstu v lekarni „Carlo Zanetti“ Via nuova 27 in v Gorici tudi v Cristofolletti-jevi lekarni na Trauniku.

Zahteva pa naj se izrekoma samo dr. Whitejeva voda za oči od Traug. Ehrhardta. Nobena druga.

Odlomki iz pisem: Gospodu Tr. Ehrhardt-u.

Kakor je resnica, potrjujem Vam s tem, da me je Vaša prava dr. White-jeva voda za oči ozdravila že po 2 dneh na mojih vnetih in vedno pekočih in solzečih se očeh in mi je prav dobro dela. Lauchheim, d. 11/4. 80. Wilh. Kunz, zidarski mojster. Dalje: Vaša prava dr. White-jeva voda za oči je moja ženo prav hitro ozdravila; to Vam potrjujem in prošim (sledi nar.) Gosenbach, d. 8/5 80. Ferd. Zahn.

Na podlogi razsodbe v. c. k. dež. zdravniškega sveta od v. c. k. namestništva dovoljene Marijaceljske kaplje za želodec

izvrsten pripomoček zoper vse želodečne bolezni

posebno pa se sponaša pri netočnosti, želodečni slabosti, slabodiščem dihu, kedar človeka napenja, mu kislo podaja, kedar ga grize ali vjeda, pri želodečnem kataru, zgagi ali rezalci, če se nareja pesek ali kaša, pri preobilnosti slija, zlatenci, pri studu in metanji, glavobolu, prihajajočem od želodca, želodečnem krču, pri zaprtem životu, prenasitenosti bodi z jedmi ali pijačami, pri glitah, vrančnih, jeternih ali hemoroidalnih bolestitih.

Vsaka steklenica stane s podukom o rabi 35 kr.

Glavna zaloga za Gorico pri gospodu lekarničarju A. pl. Gironcoli v Gorici, blizu „treh kron“.

Centralna zaloga za razpošiljanje: Apotheke zum heiligen Schutzengel des Carl Brady, Kremser, Maehren.